

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu.....	4
2	Obecná charakteristika školy.....	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky.....	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky.....	10
3.4	Organizace chodu.....	11
3.5	Řízení mateřské školy.....	13
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	14
3.7	Spoluúčast rodičů.....	15
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	16
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	17
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	18
4	Organizace vzdělávání.....	20
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	25
5.1	Zaměření školy.....	25
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	25
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	26
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	27
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	29
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	30
6	Vzdělávací obsah.....	31
6.1	Integrované bloky.....	31
6.1.1	JÁ A TY.....	31
6.1.2	PŘÍRODA A ZIMNÍ TRADICE.....	36
6.1.3	PŘÍRODA A JARNÍ TRADICE.....	42
6.1.4	ŽIVOT KOLEM NÁS.....	48
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	51
6.3	Dílčí projekty a programy.....	51
7	Systém evaluace.....	63

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
MOTIVAČNÍ NÁZEV: HROU ZA POZNÁNÍM

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola, Chudeřice

SÍDLO ŠKOLY:

Chudeřice 51, Chlumeč nad Cidlinou, 50351

Přechodná adresa po dobu rekonstrukce MŠ Chudeřice: Chudeřice 59, Chlumeč nad Cidlinou, 50351

KONTAKTY:

Tel.: 733 525 566

e-mail: materskaskola.chuderice@seznam.cz,

web: www.mschuderice.cz

REDIZO: 600087719

IČO: 70999848

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Lenka Málková

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Lenka Málková, ředitelka, Andrea Vlková, učitelka, Bc. Dana Pelánková, učitelka

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Chudeřice

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Chudeřice 31, 503 51 Chlumeč nad Cidlinou

KONTAKTY:

tel.: 495 499 535

email: chudrice.ou@seznam.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1.9. 2024

VERZE ŠVP: 1

ČÍSLO JEDNACÍ: Č. j.: 6/2024

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 28. 8. 2024

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 30. 8. 2024

.....
ředitel školy

Mgr. Lenka Málková

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 50

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 7

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola sídlí v klidném prostředí, uprostřed obce Chudeřice. Obec Chudeřice se rozkládá na ploše 215 ha a patří do Mikroregionu Cidlina. V bezprostřední blízkosti jsou rodinné domy se zahradami, obchod s potravinami a dětské hřiště s herními prvky. Mateřská škola je obklopena prostornou oplocenou zahradou s dostatkem zeleně, vzrostlých stromů a keřů, vybavenou herními prvky. Cílem vycházek s dětmi je i nedaleký les.

V současné době probíhá rekonstrukce MŠ Chudeřice. Náhradní prostory MŠ Chudeřice se nachází v kulturním domě, kde se konaly společenské akce obce a nyní je dočasně využívá mateřská škola pro potřeby předškolního vzdělávání. V nedaleké blízkosti budovy se nachází dětské hřiště vybaveno herními prvky - pískovištěm, workout prvky, fotbalovým a volejbalovým hřištěm, houpačkami apod. Součástí budovy je i terasa s posezením a oplocenou částí pro venkovní aktivity dětí.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Budova je přízemní, účelově řešená pro potřeby dětí.

Mateřská škola je v současné době v rekonstrukci. Náhradní prostory pro MŠ jsou dvoutřídní, přiměřeně prostorné, umožňující pohybové, konstruktivní, výtvarné, pracovní a další aktivity odpovídající potřebám dětí předškolního věku. Herní prostor tříd je pokryt kobercem.

Každá třída má k dispozici hernu, která je též využívána k pohybovým aktivitám dětí, ložnici, vlastní sociální zařízení a šatnu. Dalšími prostory jsou ředitelna, kuchyňka a výdejna sloužící k vydávání svačin a obědů. Mateřská škola využívá přilehlou zahradu a hřiště.

Dopravní dostupnost školy:

Mateřská škola má výhodnou polohu, dostupnost s možností hromadné i individuální dopravy. Před budovou mateřské školy je zastávka autobusu. Využití kapacity MŠ je maximální. Je hojně vyhledávána rodiči nejen ze spádových obcí Chudeřic (Písek, Nové Město n/C., Káranice, Stará Voda), ale i z okolních obcí, jakými jsou Chýšť, Voleč, Žáravice, Vyšehněvice apod.

Informace z historie školy:

V 70. letech postavila obec Chudeřice mateřskou školu. Zajímavostí jistě je, že se na území obce, v blízkém okolí MŠ, nachází minerální léčivý pramen, který je k dispozici každému, kdo se do obce dostane a chce léčivou sílu vody vyzkoušet. Obec Chudeřice se nachází asi 8 km východně od města Chlumeck nad Cidlinou a 20 km západně od okresního města Hradec Králové. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1318, kdy jsou zapsány do Zemských desek zemanovi Vseslavovi ze Zachrašťan. Další zmínka pochází z roku 1386, kdy vesnice patřila ke zboží přestavlkému, a jejím majitelem byl Unka z Přestavlk. Spolu s opuštěnou tvrzí v Přestavlkách přešla obec Chudeřice v polovině 16. století do majetku rodu pánů z Pernštejna a byla přičleněna k panství Chlumeck nad Cidlinou, u kterého setrvala až do ukončení roboty v roce 1848, kdy se přičlenila k obci Káranice a od roku 1913 je samostatnou obcí.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola je dvoutřídní. Každá třída má svou hernu, sociální zařízení, šatnu. Dalším využívaným prostorem je ložnice, kde odpočívají mladší děti. Dětem v posledním roce před zahájením školní docházky se po obědě rozkládají lehátka do třídy.

Obě třídy jsou vybaveny certifikovaným dětským nábytkem, mají k dispozici tělocvičné nářadí k pohybovým aktivitám.

Pro hudební činnosti nám slouží dostatek rytmických nástrojů Orffova instrumentáře, keyboard, který je umístěn v I. třídě a klavír, který je součástí II. třídy.

Každá třída má své sociální zařízení a šatnu. Prostor se stolečky využíváme zejména k výtvarným a pracovním činnostem, k didaktickým hrám. Dětské židle a stolky jsou ve dvou velikostech, dle věku dětí. Umývárny, toalety i ložnice jsou v souladu s hygienickými předpisy a platnými normami.

Herna nabízí dostatečné množství podnětných hraček a stavebnic z PVC, ze dřeva i z měkkých materiálů, velkou molitanovou stavebnici, stolní deskové hry, puzzle. Děti zde mají podnětné prostředí pro spontánní hry, námětové hry, dramatizaci, hojně využívají kostkoviště, staví si „koutky“ s využitím paravánů, jezdí s auty, kočárky, prohlíží si dětské knihy a encyklopedie či se věnují kreativním činnostem dle fantazie apod.

Součástí obou tříd jsou i interaktivní tabule vybaveny výukovým softwarem pro předškolní a mladší školní věk (z Edice Chytré dítě), které jsou hojně využívány zejména k individuální práci s dětmi, logopedické prevenci a k rozvoji kognitivních schopností dětí. Při nepříznivém počasí slouží ke zhlédnutí klasických českých pohádek, příběhů, filmů a dalších dětských pořadů.

Hračky jsou uloženy převážně v označených otevřených policích a skříňkách s plastovými zásobníky a kontejnery. Výtvarný materiál je dětem k dispozici na výtvarném stolku. Vše je dětem dostupné, jsou stanovena pravidla používání. Didaktický materiál a učební pomůcky jsou součástí tzv. „školy“ – koutku, který slouží k cílené systematické individuální i skupinové práci učitelky a asistentky pedagoga s dětmi. Probíhá zde i logopedická prevence a příprava starších dětí na vstup do základní školy. Didaktickým materiálem jsou vybaveny i tzv. centra aktivit (CA) ve II. třídě, kde je výchovně vzdělávací proces obohacen o prvky alternativního programu „Začít spolu“.

Vybavení tříd didaktickými pomůckami, hračkami a knihami je průběžně obnovováno a doplňováno. Pravidelně je rozšiřována i odborná literatura.

Hračky a knihy jsou umístěny viditelně a děti k nim mají volný přístup. Každá hračka má své místo v označeném prostoru třídy piktogramy a obrázky.

Výzdobu tříd a šaten tvoří převážně dětské práce a výrobky, které jsou přístupné dětem i jejich rodičům. V šatnách obou tříd jsou informační nástěnky pro rodiče. V šatnách obou tříd má každé dítě své portfolio, které je označeno značkou daného dítěte, ke kterému má přístup pouze jeho rodič (spolupráce s rodiči). Nad šatními skříňkami jsou nástěnky sloužící k prezentaci výtvarných prací a kreseb.

Mateřská škola je obklopena oplocenou zahradou včetně zastřešené terasy. K pohybovým a sportovním aktivitám dětí slouží přilehlé obecní hřiště vybavené houpačkami, pískovištěm, lanovými herními prvky, workout prvky a volejbalovým hřištěm a dalšími dětskými herními prvky. V jarních a především letních měsících je využíváno mobilního mlhoviště. Děti mají mnoho příležitostí trávit čas na čerstvém vzduchu. Cílem vycházek s dětmi je i nedaleký les.

Interiér i exteriér MŠ je v souladu s bezpečnostními a hygienickými podmínkami dle platných předpisů a směrnic. Budova je vytápěna novým kotlem na dřevěná paliva a osvětlena zářivkami.

MŠ nemá vlastní tělocvičnu. K tomuto účelu je využíváno tříd, v jarním a letním období školní zahrady a dětského hřiště v obci Chudeřice a Káranice.

PLÁNOVANÝ VÝHLED DALŠÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ DLE ČASOVÉHO HARMONOGRAMU

Časový horizont: Školní rok 2024/2025 do konce roku 2026/2027.

- dokončení rekonstrukce budovy MŠ - z důvodu nevyhovujících prostorových podmínek MŠ (provoz MŠ probíhá v náhradních prostorech)
- vybavení interiéru i exteriéru nové budovy MŠ novými herními prvky a didaktickými pomůckami (interaktivní tabule, digitalizace)
- vybavení školní zahrady novými herními prvky (pružinová houpadla, přírodní labyrinty apod.)
- tělocvičné nářadí
- zřízení dětského koutku – obchod (finanční gramotnost)

3.2 Životospráva

Snažíme se o vyváženost, pestrost, kvalitu, chutnost, čerstvost a vhodnou skladbu jídelníčku. Obědy do MŠ Chudeřice jsou dováženy z MŠ U Zámku v Chlumci nad Cidlinou. Dopolední přesnídávky i odpolední svačiny zajišťujeme strávnickům v MŠ dle výživových norem a hygienických předpisů, které jsou na stravování kladeny. Zajišťujeme plnohodnotné celodenní stravování a pitný režim. Děti mají své vlastní hrnečky z domova, které mají uloženy v dřevěných políčkách ve

třídách - „pitný režim“ a mají si možnost kdykoliv během dne pít čepovat z nádoby k tomu určené. Mají možnost výběru – k dispozici mají vodu nebo čaj. Při pobytu dětí venku je pitný režim zajištěn formou samoobsluhy, kdy mají k dispozici své hrnečky.

Děti jsou vedeny ke stolování v klidné, pohodové atmosféře. Volí si samy porci jídla, říkají si o přídavek. Na jídlo je jim poskytováno dostatek času. Pedagogičtí pracovníci i pracovnice školní výdejny vhodně motivují děti, aby neznámé jídlo alespoň ochutnaly. Děti však do jídla nejsou nuceny.

Jsou vedeny ke zdravému životnímu stylu i formou vzdělávací nabídky, například ochutnávky ovoce, zeleniny – smyslové hry, projektové dny apod.

MŠ navštěvuje dítě s diabetem 1. stupně, které má zajištěné odpovídající stravovací podmínky (stravu si připravují a nosí do MŠ rodiče, MŠ stravu dítěti podá). S rodiči je sepsaná smlouva o stravování.

Denní program má ustálený charakter, zahrnuje pravidelné tělesné aktivity, volný pohyb dětí, pobyt venku a pravidelné intervaly jídla. Děti nejsou nuceny do jídla, pouze motivovány. Režim dne je dostatečně flexibilní, přizpůsoben individ. potřebám dětí.

Děti jsou každodenně maximální možnou dobu venku, je-li to v souladu s povětrnostními a aktuálními podmínkami. Pobyt venku probíhá zpravidla v dopoledních hodinách, při příznivém počasí i v odpoledních hodinách.

Denní program má ustálený charakter, zahrnuje pravidelné tělesné aktivity, volný pohyb dětí, pobyt venku (na zahradě, dětském hřišti, vycházky do okolí MŠ aj.).

Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme jiný klidný program. Zpravidla je tato doba využita k logopedické prevenci dětí a k individuální a skupinové práci s dětmi motivované učitelkou.

Učitelky se samy chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor. Děti jsou vedeny ke zdravému životnímu stylu i formou vzdělávací nabídky, například ochutnávky ovoce, zeleniny – smyslové hry.

Výhledově se MŠ primárně zaměří na pohybové aktivity dětí, na hudebně pohybové aktivity, různé formy relaxace, zvyšování pohybové koordinace a pohybové obratnosti dětí. Relaxační techniky vedou ke zklidnění dětí, ke zlepšení výkonnosti, sebeovládání a sebekontroly. Nezbytný je nákup balančních pomůcek, obručí a dalších cvičebních pomůcek.

3.3 Psychosociální podmínky

Důraz je kladen na zvládnutí adaptačních obtíží dětí. Rodiče vyplňují dotazník o dítěti, který slouží k usnadnění adaptace a počátečních obtíží s ní spjatých. Naším přáním je, aby k nám děti chodily rády, nacházely zde potřebné zázemí, pocit bezpečí, klid a soukromí. Jsou jasně stanovena práva a povinnosti dětí, rodičů a zaměstnanců MŠ..

Adaptace každého nově příchozího dítěte do mateřské školy je řešena individuálně podle vzájemné dohody učitelky a zákonných zástupců dítěte. Ještě před nástupem dítěte do MŠ, mají rodiče s dětmi možnost využít adaptačního pobytu, tzv. „nakouknutí do školičky“, děti tak mají možnost trávit první chvíle v mateřské škole společně s rodiči, postupně si zvykat na krátkodobé odloučení od maminky, tatínka.

Dle aktuálních potřeb je v naší mateřské škole zřízena funkce asistenta pedagoga, což výrazně přispívá k efektivní integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Vytváříme podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, děti nadané a děti ve věku od dvou do tří let. Vzájemné vztahy jsou založeny na pomoci, důvěře, toleranci a zdvořilosti.

Snažíme se o to, aby se každé dítě cítilo jako plnohodnotný člen dětského kolektivu. Respektujeme individuální potřeby každého dítěte a poskytujeme mu patřičnou podporu dle jeho potřeb. Všichni mají rovnocenné postavení a rovný přístup.

Je dodržován potřebný řád a režim školy, který umožňuje organizaci činností, průběžně je však upravován dle potřeb a zájmu dětí. Respektována je potřeba aktivity, ale i spánku a odpočinku. Snažíme se o vyváženost spontánních i řízených činností v režimu dne. Režim dne je pružný, volný, pevně je stanovena pouze doba stravování, pobytu dětí venku a odpočinku. Je přizpůsoben podmínkám MŠ, respektuje dobu příchodu dětí do MŠ, jejich věkové zvláštnosti, individuální potřeby a náročnost prováděných činností.

Respektujeme individuální tempo každého dítěte, děti nejsou zatěžovány a stresovány neúměrným spěchem, zejména proto jsou děti rozděleny do tříd dle věku. Dětem umožňujeme socializaci nejen v rámci své třídy, ale mohou si jít s dovořením učitelek pohrát i do druhé třídy, což je velice efektivní v adaptačním procesu, pokud má dítě např. ve druhé třídě sourozence či kamaráda ze vsi.

V MŠ panuje ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Způsob vedení dětí je přívětivý, podporující, motivující a aktivující. Pro děti je srozumitelný - pravidla třídy.

Snažíme se o vytvoření příjemného klimatu v MŠ, empatický a vstřícný přístup k dětem, vzájemnou komunikaci mezi dětmi, dětmi a učitelkami, pedagogickými i nepedagogickými pracovníky v MŠ.

Děti mají dostatečný prostor pro samostatné rozhodování. V MŠ jsou uplatňovány prvky programu Začít spolu (vzdělávací nabídka - samostatné rozhodování). Děti se spolupodílí na vytváření pravidel a rituálů, hodnotí důsledky nedodrž. stanovených pravidel.

MŠ využívá prvků programu Začít spolu, který klade důraz na samostatnou práci v centrech aktivit, samostatné rozhodování, individuální přístup, prostor pro sebevyjádření v evaluačním kruhu.

Snažíme se o podporující a sympatizující způsob vedení dětí, empatickou a vstřícnou vzájemnou komunikaci mezi dětmi a dospělými, podporu prosociálního chování dětí.

Učitelky zvýšeně věnují pozornost neformálním vztahům dětí ve třídě, zejména předcházejí šikaně a jiným sociálně patologickým jevům u dětí (preventivní program v MŠ – viz příloha ŠVP PV).

Naším plánovaným záměrem je zejména podporující a sympatizující pedagogický způsob vedení dětí. Dále empatická a vstřícná vzájemná komunikace mezi dětmi, dětmi a učitelkami, pedagogickými i nepedagogickými pracovníky v mateřské škole. Učitelky budou svou pozornost zvýšeně věnovat neformálním vztahům dětí ve třídě, zejména předcházet šikaně a jiným sociálně patologickým jevům u dětí (preventivní program v MŠ – viz příloha ŠVP PV). Naší snahou bude snižování nežádoucího hluku ve třídě a podpora prosociálního chování dětí.

3.4 Organizace chodu

Při sestavování denního programu jsou respektovány vývojové a individuální zvláštnosti dětí. Vycházíme z věkového složení třídy, konkrétní situace a z evaluace.

Pohybové aktivity jsou zařazovány denně, formou pohybových her, zdravotně zaměřených cvičení, hudebně pohybových her a tanečků, prvků jógy, vycházek. Jsou využíváme žíněnký, švihadla, lano, míče, obruče, balanční masážní kameny, kužely a překážky apod.

Učitelé pracují dle vypracovaného ŠVP, který vychází z RVP PV, dále je rozpracovaný v TVP na třídách. Specifické zaměření - logopedická prevence, rozvoj předčtenářských dovedností. Učitelky děti vedou ke kompetencím, celkovému rozvoji osobnosti dítěte.

Veškeré činnosti a aktivity jsou voleny a prováděny s ohledem na zájmy a potřeby dětí tak, aby byly respektovány psychohygienické podmínky vzdělávání. Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru.

MŠ umožňuje rodičům aktivní podílení se na adaptačním procesu. Počáteční adaptační obtíže jsou konzultovány s rodiči. MŠ hledá cesty k usnadnění postupné adaptace jednotlivým dětem dle jejich individuálních potřeb. Rodiče mají přístup do tříd.

MŠ respektuje vyváženost spontánních a řízených aktivit. Denní režim je flexibilní, reaguje na aktuální potřeby dětí. Pevně je stanovena pouze doba stravování a pobytu dětí venku.

Prostor pro spontánní hru je v dopoledních i odpoledních hodinách. Jsou respektovány vývojové a individuální zvláštnosti dětí. Vycházíme z věkového složení třídy, konkrétní situace a z evaluace.

Děti jsou dostatečně motivovány vzdělávací nabídkou, mají možnost volby činností v centrech aktivit, prostor pro objevování, experimentování. Děti se učí tím, že si hrají a pracují v malých skupinkách. Učení se pro děti stává hrou a hra naopak učením.

Jsou vytvářeny podmínky pro různorodé formy činností. Děti pracují po skupinkách v centrech aktivit. Preferujeme učení prožitkem, respektujeme, že to, co dítě samo prožije, má trvalejší hodnotu. Individuální přístup ke každému dítěti.

Prostor pro osobní soukromí dětí je zatím nedostačující (je v řešení se zřizovatelem). Děti mají možnost odpočinku a relaxace v koutku - dětské teepee.

Plánování činností se přizpůsobuje zájmům a potřebám dětí. Vzdělávací obsah: Témata jsou otevřená, nezávazná, učitelka si je časově i obsahově modifikuje dle aktuálních potřeb.

Materiální podmínky pro plánované činnosti jsou dostačující pro všechny oblasti vzdělávání. Vybavení a pomůcky jsou průběžně doplňovány a obměňovány. Nově byly zakoupeny pomůcky pro experimentování a pokusy.

Děti jsou rozděleny do tříd dle věku. Celková kapacita MŠ je 50 dětí.

V souladu s ustanovením § 23 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, dle aktuálních potřeb v souladu s kapacitou MŠ, prostorovými a hygienickými podmínkami je povolena výjimka zřizovatele z počtu dětí ve třídách MŠ Chudeřice na dobu neurčitou (viz žádost o povolení výjimky zřizovatele z počtu dětí v MŠ Chudeřice). Nejsou překračovány počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně eliminováno - letní prázdniny z důvodu malého počtu dětí nebo velké nemocnosti.

Naší plánovanou snahou je v co největší možné míře vytvořit prostor pro individuální práci s dětmi, a to zejména v čase souběžného překrývání se učitelky ve třídě, dále respektování individuálních potřeb a zájmů dětí.

Spojování tříd bude maximálně eliminováno. Zpravidla na dobu nezbytně nutnou z organizačních a personálních důvodů, zejména v době letních prázdnin, kdy učitelky musí čerpat řádnou dovolenou a MŠ je zpravidla uzavřena pouze 2 týdny. Dále budeme rozšiřovat a přizpůsobovat adaptaci dětí v úzké spolupráci s rodiči.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci, úkoly a odpovědnosti všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Na začátku školního roku ředitelka vypracuje přehledně strukturované plány, - plán pedagogických rad a provozních porad, kontrol, hospitací, dalšího vzdělávání atd. Všechny pracovníce jsou vždy seznámeny s obsahem plánů vždy na zahajovací poradě, v měsíci srpnu. Zápisy z rad zajišťuje vždy jeden z pedagogů (střídají se).

Mateřská škola má vytvořen funkční informační systém – průběžné informace zajišťuje ředitelka školy osobně, ostatní informace jsou předávány, diskutovány na pravidelných poradách, přeposílány emaily. Rodiče jsou informováni formou individuálních rozhovorů, prostřednictvím nástěnek, webových stránek, aplikace Twigsee, třídních schůzek a besídek, elektronicky – e-maily. V případě potřeby mají rodiče možnost individuálních konzultací s ředitelkou na základě předešlé domluvy.

V MŠ panuje ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Ředitelka adekvátně respektuje názory ostatních pedagogů.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců MŠ a pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci, čímž vytváří zdravé školní klima. Zajišťuje adekvátní materiální podmínky pro vzdělávání. Věnuje se také vlastnímu profesnímu rozvoji.

V MŠ je vytvořena pedagogická rada ze všech pedagogických pracovníků. MŠ podporuje rodinnou výchovu, ale nezasahuje do soukromí rodiny. Rodiče se podílejí na vzděl. dětí. MŠ pořádá společně s rodiči různé akce, projekty, besídky, Dny otevřených dveří.

Při plánování činností učitelka vychází z integrovaných bloků a zvoleného tématu, na kterém se spolupodílí děti a k němu doplňuje konkrétní činnosti, které jsou v souladu se ŠVP. Dílčí vzdělávací cíle, výstupy a klíčové kompetence jsou konkrétní v TVP obou tříd. Zpětná vazba je vždy pozitivní a opírá se o předchozí analýzu.

Ředitelka vypracovává, a pravidelně aktualizuje, za spolupráce ostatních pedagogických pracovníků ŠVP a provádí evaluaci. Učitelky ve třídách zpracovávají TVP na základě předešlých zkušeností a evaluace ho aktualizují a doplňují.

Aktivně spolupracuje se ZŠ Nové Město n/C, SPC Hradec Králové, PPP Hradec Králové, Plavecká škola Zéva HK, Myslivecký spolek Chudeřice, Spolek dobrovolných hasičů Nové Město a MAS Společná Cidlina.

Časový horizont: Školní rok 2024/2025 do konce roku 2026/2027.

Zpracování plánu pro ještě efektivnější spolupráci s rodiči, užší zapojení rodičů do vzdělávacího procesu.

Naší snahou bude snižování nežádoucího hluku ve třídě a podpora prosociálního chování dětí.

Nakoupení herních prvků pro pohybové aktivity na školní zahradu.

Dovybavení center aktivit pomůckami.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Vedení školy usiluje o to, aby pedagogický sbor MŠ byl plně kvalifikovaný. Ředitelka sleduje další růst profesních kompetencí pedagogů a vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání, viz Plán vzdělávání zaměstnanců.

Prioritou je neustálé zvyšování kvality vzdělávání dětí a týmová práce.

Zaměření učitelek je různorodé, tím je zajištěna pestrost práce s dětmi ve všech oblastech. Učitelky projevují aktivní zájem o novinky v předškolní pedagogice. Pravidelně sledují průběh předškolního vzdělávání, hodnotí jeho podmínky i výsledky (evaluace integrovaných bloků, evaluace školního roku 1x za rok, autoevaluace učitelky MŠ – 1x za rok, diagnostika dítěte ISophi pro všechny věkové skupiny – průběžně celý školní rok, záznam 2 x ročně). Prioritou je neustálé zvyšování kvality vzdělávání dětí a týmová práce. Vzdělávají se, sebevzdělávají, -odborná literatura, knihy, časopisy, internet, další rozšiřující studium, další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Ředitelka sleduje další růst profesních kompetencí pedagogů a vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání, viz Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců. Pedagogický sbor MŠ je plně kvalifikovaný.

V mateřské škole je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek každý den v obou třídách minimálně v rozsahu dvou a půl hodin. V každé třídě jsou přítomny dvě učitelky (ranní/odpolední) a jeden asistent pedagoga. Ke spojování tříd dochází ve výjimečných případech.

V MŠ je zajištěno efektivní překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek každý den v obou třídách minimálně v rozsahu dvou a půl hodin. (Při pobytu dětí venku, při vycházkách, výletech, akcích, v době oběda,...)

Učitelky děti rozvíjí po stránce fyzické, psychické i sociální, posilují jejich sebevědomí, jejich důvěru ve vlastní schopnosti, podněcují jejich harmonický rozvoj, provádí pedagogickou diagnostiku. Odborně vedou další zaměstnance MŠ, kteří se podílejí na péči, výchově a vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.

V MŠ probíhá systematická logopedická prevence pod vedením kvalifikovaných logopedických preventistek (asistentek). Integrovaným dětem se SVP je nápomocna asistentka pedagoga. **Prioritou je dostatečná podpora a stimulace rozvoje řeči** – viz logopedická prevence (Náplň logopedické prevence podrobněji zpracována v příloze ŠVP PV). 3 učitelky jsou kvalifikované pro výkon logopedické prevence v MŠ.

Zaměřit se na podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), a to konkrétně na efektivní spolupráci s rodinou, domácí procvičování a denní přípravu, plnění doporučených aktivit poradenským zařízením i v domácím prostředí. Následná zpětná vazba. Pravidelné konzultace s rodiči o pokrocích, problémech a možných řešeních.

3.7 Spoluúčast rodičů

Všichni zaměstnanci se snaží o partnerský přístup, neustálou, kvalitní spolupráci s rodiči . Budujeme i neformální vztahy v rámci Dnů otevřených dveří, výstav v MŠ apod.

Učitelé pravidelně provádí pedagogickou diagnostiku, aby se včas předešlo případnému odklonu od fyziologického vývoje, nežádoucím projevům chování, odhalilo se nadání dítěte apod. Důraz je kladen na prožívání dětí, dětskou psychiku.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Kolektiv MŠ usiluje o neustálou, kvalitní komunikaci a spolupráci s rodiči. Rodiče se podílí na adaptačním procesu při nástupu dětí do MŠ, je s nimi prodiskutován adaptační plán. V posledním týdnu v srpnu mohou rodiče s dětmi využít tzv. „nakouknutí do školičky“, kdy si přijdou společně pohrát, seznámit se s prostředím MŠ, s dětmi, p. učitelkami, tzv. se adaptovat, což jim výrazně usnadní 1. září nástup do MŠ.

Rodiče se účastní různých akcí pořádaných mateřskou školou - Dny otevřených dveří, tvořivá odpoledne s rodiči a dětmi, sportovní akce, besídky, rozloučení s předškoláky (pasování), projektové dny apod. Jsou zpravidla 2x ročně zvány na třídní schůzky, kde probíhá mimo organizačních záležitostí i diskuse na téma, jak dětem co nejvíce zpestřit pobyt v mateřské škole.

Spolupráce s rodiči spočívá i v logopedické péči dětí, která je v MŠ zajištěna (viz logopedická prevence) ve spolupráci s SPC Logáček pro děti s vadami sluchu a řeči v Hradci Králové.

Rodiče jsou průběžně informováni o učebních pokrocích svých dětí, domlouvají s učitelkou jednotný postup. Rodiče předškolních dětí si mohou objednat termín a čas konzultace s ředitelkou MŠ. Při jakékoliv odchylce od fyziologického vývoje dítěte či jiných např. výchovných závažných problémech dítěte jsou rodiče vždy individuálně informováni a vzájemnou spoluprací se přijímají příslušná opatření.

Rodiče jsou dostatečně informováni o veškerém dění v mateřské škole formou informačních nástěnek v obou šatnách, ale zejména prostřednictvím internetových stránek

www.mschuderice.cz a prostřednictvím aplikace Twigsee. Webové stránky jsou pravidelně doplňovány a aktualizovány.

Všichni zaměstnanci jednají diskrétně, chrání soukromí rodiny. Problémy s rodiči s nimi vždy v soukromí řeší pouze kompetentní osoba (ředitelka). 1-2 x ročně jsou iniciovány anonymní dotazníky pro rodiče, kde mohou vyjádřit své připomínky, potřeby.

MŠ navazuje na rodinnou výchovu. MŠ s rodinou společně hledají cesty k maximální podpoře a rozvoji dítěte. MŠ aktivně řeší individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí formou konzultačních, předem domluvených hodin s vedením mateřské školy.

Postupně se pokusíme zkvalitnit informační systém tak, aby byl funkční. Naše mateřská škola se bude cíleně orientovat na řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí formou konzultačních, předem domluvených hodin s vedením MŠ.

Ve školních letech 2024/2025–2026/2027 budeme věnovat zvýšenou pozornost systematické spolupráci rodičů s MŠ, možnost autorského čtení k rozvoji v oblasti předčtenářských dovedností dětí. Zaměříme se na předčítání dětem z jejich oblíbených knih. Spolupráce s rodiči bude spočívat v předčítání knih svým dětem doma a následně dojde k prezentaci přečtené knihy samotným dítětem v určený den, v mateřské škole. V případě zájmu rodičům MŠ zapůjčí i odbornou literaturu.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

MŠ má bezbariérový přístup.

MŠ disponuje dostatečným množstvím kompenzačních a didaktických pomůcek pro děti s narušenou komunikační schopností (NKS). Pro smyslová, tělesná a jiná postižení je třeba tyto pomůcky dokoupit dle aktuálních potřeb.

V MŠ každodenně probíhá logopedická prevence vedená kvalifikovanými pracovníky (logop. preventista), zpravidla dopoledne a po obědě v rámci nespavých aktivit dětí. Probíhá formou individ. práce s dětmi s PO pod vedením asist. pedagoga a učitelek (logoped. preventistek).

Nebytná je úzká spolupráce s rodiči dítěte, funkční komunikace a předávání důležitých informací. MŠ spolupracuje s dalšími odborníky, školským poradenským zařízením (PPP, SPC, SVP)..

Počet dětí ve třídě se sníží o jedno dítě v případě začlenění do vzdělávání dítěte ve 3. stupni PO bez mentálního postižení. Z důvodu vzdělávání dítěte mladšího 3 let do MŠ snižuje se počet dětí ve třídě o 2 děti.

V MŠ působí asistentky pedagoga, které jsou podporou při vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními (PPO). Přítomnost asistenta pedagoga vychází z doporučení školského poradenského pracoviště.

MŠ má vytvořen funkční informační systém – průběžné informace zajišťuje ředitelka školy osobně s ředitelkou, v diskrétním prostředí. Další formy komunikace a předávání informací - třídní schůzky, porady, emaily, nástěnky, webové stránky, aplikace Twigsee, semináře..

Naší snahou bude neustálé zkvalitňování materiálních podmínek pro potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Nezbytné bude další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podpory těchto dětí. Plánujeme vzájemné sdílení zkušeností (s prací s dětmi se SVP) s ostatními mateřskými školami, které takovéto dítě vychovávají a vzdělávají.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Primární je včasná diagnostika nadaného dítěte. Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno prostřednictvím adekvátního materiálu a pomůcek, kterými MŠ disponuje.

MŠ má dostatek dětských i odborných knih, encyklopedií, děts. časopisů, obrázkového materiálu, didaktických pomůcek a her. Využívá se práce na interaktivní tabuli. Snažíme se max. rozvoj potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individ. možnosti.

Vzdělávání nadaných dětí probíhá formou navázání na zájem dítěte. Snahou je max. rozvoj potenciálu nadaného dítěte. Nezbytné je průběžné vyhodnocování kroků, zpětná vazba a konzultace s odborníky a s rodiči.

Využívá se zejména individuální formy práce s nadaným dítětem, práce ve skupinkách v centrech aktivit, prostřednictvím experimentů, pokusů a prožitku.

Učitelé si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí v rámci DVPP dle aktuální potřeby (je-li takové dítě v MŠ, popřípadě víme-li, že takové dítě do MŠ má nastoupit).

MŠ spolupracuje se ZUŠ, jejíž zástupce navštíví naši MŠ a provede nábor hudebně nadaných dětí. Dále se školským poradenským zařízením - pedagogicko psychologická poradnou (PPP) v součinnosti s rodiči nadaného dítěte.

Dítě, které vykazuje nadání v určité oblasti budeme dále rozvíjet a podporovat, například pohybově zdatné děti jsou dále rozvíjeny a mohou se realizovat v pohybově sportovních aktivitách v MŠ. Děti s hudebním nadáním se mohou učit hře na hudební nástroj (zobcová flétna). Výtvarné dovednosti dětí budou uplatňovány v pořádaných výtvarných a tvořivých soutěžích, budou se

podílet na výzdobě interiéru MŠ apod. Děti s jazykovými schopnostmi se budou realizovat v rámci výuky cizího jazyka (anglický jazyk).

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

MŠ disponuje dostatkem odpovídajících hraček a pomůcek vhodných pro děti od dvou let. Děti k nim mají volný přístup. Hračky jsou uloženy převážně v otevřených policích a skříňkách s plastovými zásobníky a kontejnery.

Dvouleté děti jsou ve třídě homogenním uspořádáním. Ve třídě je přiměřené množství podnětů, je zajištěna bezpečnost dětí. Jsou stanovena pravidla pro používání hraček a pomůcek..

MŠ je v současné době v náhradních prostorech z důvodu rekonstrukce MŠ, aby byly splněny adekvátní prostorové podmínky.

Obě třídy mají své sociální zařízení. V umývárně má každé dítě svůj oddělený prostor s věšáčkem na ručník a osobní věci (hřeben). Na toaletách je každé WC oddělené.

V obou šatnách dětí jsou šatní skříňky, botníky, každé dítě má dostatečný prostor pro svou potřebu. Součástí šatny jsou informační nástěnky pro rodiče a další prostor pro výstavu dětských výkresů a prací.

Při sestavování denního režimu jsou respektovány vývojové a individuální zvláštnosti dětí. Vycházíme z věkového složení třídy, konkrétní situace a z evaluace.

MŠ vytváří adekvátní prostor a podmínky pro adaptaci. Rodiče nově příchozích dětí mají možnost (již před nástupem dítěte do MŠ) navštěvovat MŠ a společně si s dětmi pohrát. Adaptace probíhá pozvolna, vytvořena na míru každému dítěti v součinnosti s rodiči.

MŠ navazuje na výchovu a chod rodiny. Učitelky s rodiči konzultují specifické potřeby konkrétního dítěte při stravování, spaní apod.

Veškeré činnosti a aktivity jsou voleny a prováděny s ohledem na zájmy a potřeby dětí tak, aby byly respektovány psychohygienické podmínky vzdělávání. Děti mají dostatek prostoru a času pro sebeobslužné činnosti, spontánní hru apod.

Naší prioritou je postupná adaptace dětí na prostředí MŠ, získávání prvních sociálních kontaktů a vedení dětí k samostatnosti. Děti se učí tím, že si hrají a pracují v malých skupinkách. Učení se pro malé děti stává hrou a hra naopak učením.

V MŠ jsou vytvořeny pozitivní vztahy mezi dětmi různých věkových skupin. Starší děti se učí mladším pomoci, poradit jim, neví-li si rady, navzájem se socializují. Dochází k rozvoji prosociálního chování.

Naším záměrem je pořízení věkově přiměřených herních prvků na školní zahradu, například dětské sestavy, houpačky, houpadla, skluzavku, zahradní domek (vhodné od dvou let). Dále dokoupení odpovídajícího materiálního vybavení pro tuto věkovou skupinu do interiéru, vybudování relaxačního koutku. Plánujeme další vzdělávání pedagogických pracovníků – specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi v mateřské škole, - pohybové hrátky pro děti od dvou let, muzikofiletika pro dvouleté děti, výtvarné činnosti pro tuto věkovou skupinu, možnosti, přístupy a limity dvouletých dětí apod.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

V MŠ jsou 2 třídy s homogenním uspořádáním.

Počty dětí v obou třídách se snižují s ohledem na začlenění dětí s potřebou podpůrných opatření 3. - 5. stupně nebo mentálního postižení.

V obou třídách jsou uplatňovány prvky alternativního programu Začít spolu, center aktivit, který klade důraz na individuální přístup k dítěti, partnerství školy, rodiny i širší společnosti v oblasti výchovy a vzdělávání. Prosazuje a umožňuje inkluzi dětí se SVP.

Prioritou v I. třídě je zvládnutí počátečních adaptačních obtíží dětí a vedení dětí k maximální možné samostatnosti při sebeobslužných činnostech, úklidu hraček apod. Denní program dětí je vyvážen spontánními a řízenými činnostmi pedagoga.

Ve II. třídě jsou uplatňovány prvky vzdělávacího programu Začít spolu v centrech aktivit, přičemž jsou rozvíjeny tři klíčové životní dovednosti: komunikace, kooperace a řešení problémů. Taktéž staví na individuálním přístupu k dítěti, klade důraz na samostatné rozhodování a vychází z předpokladu, že primární a nezastupitelné místo při výchově dítěte má rodina, proto se snaží o spolupráci s ní.

V obou třídách je hojně zařazováno projektové a prožitkové učení a základem zůstává učení hrou.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Děti jsou uspořádány do tříd dle věku. V každé třídě pracují dvě učitelky a asistent pedagoga dle doporučení ŠPZ, který je nápomocen při výchovně vzdělávacím procesu především u dětí s potřebou podpůrných opatření. Obě třídy mají stanovena svá pravidla a rituály, které si vytvářejí děti společně s učitelkami ve třídě. U mladších dětí se zaměřujeme zejména na zvládnutí úspěšné adaptace, na vytváření hygienických návyků, sociálních dovedností a orientování se v režimových opatřeních, což dětem přináší pocit jistoty a bezpečí, a získávají tak pocit důvěry.

U starších dětí rozvíjíme jejich zájmy, poznávání, vědomosti, dovednosti, hodnoty a postoje. Děti se spolupodílí na vytváření pravidel a rituálů, hodnotí důsledky svého chování, nedodržování stanovených pravidel a samy si určují způsoby nápravy.

Specifikem naší mateřské školy je během ranních her možnost vzájemného navštěvování dětí ve třídách – například, má-li mladší dítě staršího sourozence či kamaráda ve druhé třídě apod. Probíhá to s vědomím a souhlasem učitelek, aby byla zajištěna bezpečnost a přehled o dětech a nesmí být překročena kapacita tříd. Mladším dětem je tak výrazně usnadněna adaptace na prostředí mateřské školy.

V posledním týdnu v srpnu je rodičům dětí, které nastoupí k 1. 9. umožněna postupná adaptace, což probíhá formou návštěv s rodiči a mohou strávit společně čas v dětském kolektivu MŠ.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Prostřednictvím souběžného působení dvou učitelek ve třídě je zajištěna především bezpečnost dětí, využívá se při pobytu dětí venku, při vycházkách, výletech apod.

Každý den po obědě, zpravidla od 12,15 – 13,00 probíhá logopedická prevence formou individuální i skupinové práce s dětmi, která navazuje na doporučení SPC Logáček. Od 13,15-13,50 jsou dětem, které již nemají fyziologickou potřebu spánku nabízeny náhradní nespací aktivity . V této době je v mateřské škole zajištěno souběžné působení dvou učitelek.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Rozhodnutí o přijetí (nepřijetí) dítěte do mateřské školy musí obsahovat všechny náležitosti stanovené zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád., ve znění pozdějších předpisů.

Zápis k předškolnímu vzdělávání pro všechny věkové kategorie dětí probíhá v jednotném termínu:

2. - 15. května; rodiče 5letých dětí mají povinnost nechat děti zapsat.

Děti, které půjdou do MŠ, dopředu vědí, která škola je pro ně spádová. Společný školský obvod Mateřské školy, Chudeřice tvoří území obce Chudeřice, Káranice, Písek, Stará Voda a Nové Město n/C. Nezbytná je funkční komunikace mezi obcí Chudeřice a spádovou Mateřskou školou, Chudeřice. Obecní úřad, Chudeřice poskytne ředitelce spádové MŠ seznam dětí s bydlištěm ve vymezeném školském obvodu – s nárokem na přijetí do této MŠ.

Děti mohou být přijímány i v průběhu školního roku, pokud to kapacita MŠ dovolí.

Děti se do mateřské školy přijímají zpravidla od 3 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok (§34 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. školský zákon).

Do MŠ jsou přijímány i děti mladší tří let, pokud je to v souladu s kapacitními možnostmi mateřské školy. Ředitelka zajistí optimální podmínky pro vzdělávání, a to i pro děti ve věku od 2 do 3 let, pokud se v mateřské škole vzdělávají. Péče o děti mladší 3 let musí být organizačně a

provozně zajištěno v souladu s platnými právními předpisy (zákon 561/2004 Sb.). Tyto předpisy nejsme nyní schopni zajistit z důvodu rekonstrukce naší mateřské školy, kdy nelze zajistit odpovídající hygienické požadavky na prostory a provoz zařízení pro děti mladší 3 let (vyhláška č. 410/2005 Sb.).

Kritéria pro přijetí dětí do MŠ Chudeřice stanoví ředitelka každý rok spolu s vyhlášením zápisu, jsou veřejná a plně v souladu se Školským zákonem 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání (novelou č. 82/2015) a vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání (vyhláškou č. 214/2012) a vyhláškou 43/2006 Sb. Přijímání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí §16 vyhlášky č. 27/2016. Kritéria pro přijetí dětí do MŠ se mohou měnit, tvoří přílohu ŠVP PV.

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let.

Předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, je povinné.

Při zápisu rodiče předloží: Občanský průkaz, rodný list dítěte, potvrzení od pediatra, že je dítě řádně očkované (vyjma dětí, který plní povinnou předškolní docházku).

Dítě do MŠ Chudeřice přijímá na základě žádosti rodičů ředitelka školy. Žádost o přijetí dítěte do mateřské školy si zákonní zástupci dítěte, v době zápisu, mohou vyplnit přímo v MŠ, bude jim přiděleno registrační číslo a vyplněné žádosti odevzdají ředitelce mateřské školy. Po ukončení zápisu budou mít rodiče možnost nahlédnutí do spisu správního řízení. Rozhodnutí o výsledku správního řízení bude pod registračními čísly zveřejněno na přístupném místě v MŠ (např., na vchodových dveřích do MŠ, na nástěnkách v šatně a na internetových stránkách MŠ).

Rodiče nepřijatých dětí obdrží Rozhodnutí o nepřijetí dítěte do MŠ, popřípadě jej obdrží do vlastních rukou a přijetí Rozhodnutí potvrdí svým podpisem.

Je - li dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, Rozhodnutí o přijetí se zakládá do spisu, poskytnout lze pouze na vyžádání zákonného zástupce dítěte.

Přijaté děti musí mít v době nástupu do MŠ, nejdéle ke dni 1. 9. potvrzený evidenční list dítěte od lékaře.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně

vzděláváno převážnou část školního roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit písemně nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku (§ 34a odst. 4).

- O individuální předškolní vzdělávání dítěte může zákonný zástupce požádat i v průběhu školního roku. V tomto případě lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

- Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, přebírá plnou zodpovědnost za vzdělávání tohoto dítěte.

- Dítě, které je individuálně vzděláváno, nemá nárok zúčastnit se aktivit pořádaných MŠ (divadla, kroužky, výlety, plavání,...).

Náležitosti oznámení

- Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,

- uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno, důvody pro individuální vzdělávání dítěte. (§ 34b odst. 2)

Oblasti vzdělávání

- Ředitelka mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno (§ 34b odst. 3)

a) odkaz na RVP PV

b) odkaz na ŠVP MŠ

c) odkaz na KOV (*konkretizované výstupy*)

Způsob a termíny ověření

- Ředitelka mateřské školy dohodne se zákonným zástupcem dítěte **způsob ověření** (*přezkoušení dítěte v mateřské škole*) **termíny ověření**, včetně náhradních termínů (*ověření se musí uskutečnit v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku*)

Zákonný zástupce je povinen přinést k ověření tyto podklady

= VV práce dítěte – kresba, malba, grafomotorika, výrobky dítěte

= seznam literatury (*která je dítěti předčítaná*)

= seznam básní, písní, říkadel (*kteřé dítě zná*)

= foto dítěte při činnostech

Zákonný zástupce je povinen dostavit se s dítětem k přezkoušení v tomto termínu

= řádný termín – první pracovní den po 15. listopadu

= náhradní termín - první pracovní den po 30. listopadu

- Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání.

-Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření (*§ 34b odst. 3*).

- Mateřská škola zajistí prostorové podmínky pro individuální vzdělávání dítěte (zpravidla se jedná o třídu MŠ).

Ukončení individuálního vzdělávání

Ředitelka mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte ve správním řízení, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu (*§ 34b odst. 4*).

Odvolání proti rozhodnutí ředitelky mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek u dětí se SVP a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání (*§ 34b odst. 7*).

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Logopedická prevence

- Rozvoj předčtenářských dovedností (čtenářské gramotnosti)
- Nadstandartní aktivita - výuka cizího jazyka – angličtiny (není součástí ŠVP)
- Využívání prvků otevřeného vzdělávacího systému Začít spolu v obou třídách

Prioritou naší mateřské školy je dostatečná podpora a stimulace rozvoje řeči, logopedická prevence a podpora rozvoje předčtenářských dovedností.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci předškolního období byly jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou (kompetentní, způsobilou) zvládat pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny (zejména v prostředí rodiny a školy), a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně očekávají.

Rámcové cíle

Klíčové kompetence

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

=> **kompetence k učení**,

=> **k řešení problémů**

=> **komunikativní**

2. Osvojení hodnot, na nichž je založena naše společnost

=> **kompetence činnostní a občanské**

3. Získání osobnostních postojů, a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost

působící na své okolí => **kompetence sociální a personální**

Dílčí cíle v oblastech	Dílčí výstup v oblastech
1. biologické	1. biologické
2. psychologické	2. psychologické
3. interpersonální	3. interpersonální
4. sociálně-kulturní	4. sociálně-kulturní
5. environmentální	5. environmentální

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Jednou z konkrétních forem, jak realizovat na dítě orientovanou výchovu a vzdělávání v předškolním věku je praktikovaný vzdělávací program Začít spolu. V obou třídách MŠ Chudeřice se uplatňují prvky edukačního programu Začít spolu (Step by step), který představuje otevřený vzdělávací systém, vycházející z konstruktivistického pojetí přístupu k učení, staví na humanistických a demokratických principech ve vzdělávání. Dítě je tvůrce svého vzdělávání, rodič vítaný partner školy a učitel průvodce dítěte na jeho vzdělávací cestě.

Hlavními formami práce s dětmi jsou:

1. Individuální přístup ke každému dítěti – každému dítěti je umožněno, aby se vyvíjelo vlastním tempem, průběžně jsou sledovány pokroky dětí,
2. Důraz na samostatné rozhodování a volbu dítěte – dítě se samo rozhoduje v jakém pracovním koutku (centru aktivit) bude konkrétní den pracovat a s jakými pomůckami, nese za svá rozhodnutí zodpovědnost
3. Spolupráce s rodinou – MŠ vychází z předpokladu, že právě rodina je primárním činitelem při výchově dítěte a snaží se s ní spolupracovat

Formou záměrného i spontánního učení naplňuje pedagog s dítětem konkrétní vzdělávací cíle. Důležitou formou vzdělávání je didakticky zacílená činnost.

Tento způsob učení vyžaduje aktivní účast dítěte založenou na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení ve skupinách i individuálně.

Snažíme se o minimalizaci učení předáváním hotových informací a slovního poučování. Veškeré činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Metody vzdělávání:

Preferujeme učení hrou, prožitkem, situační a kooperativní učení, respektujeme, že to, co dítě samo prožije, má trvalejší hodnotu. Proto zařazujeme co nejvíce prvků prožitého učení, tvořivé dramatiky a činnosti estetického charakteru. Ve vzdělávání uplatňujeme přístup respektovat a být respektován, vstřícný, empatický, ale důsledný přístup učitelek, pozitivní motivaci a zpětnou vazbu.

Nejčastější metodou je pozorování, dále pak experimentování a metody pokusů a omylů.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Vyhláška č. 27/2016 Sb. je vázána na § 16 školského zákona, který zavádí systém vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných jsou plně respektovány jejich individuální vzdělávací potřeby a možnosti. Těmto dětem náleží poskytnutí podpůrných opatření, které jsou bezplatné. a realizuje je mateřská škola. Podpůrná opatření jsou členěna do pěti stupňů.

Podpůrná opatření 1.stupně:

- uplatňuje MŠ bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ), na základě plánu pedagogické podpory (PLPP), který MŠ zpracuje.
- PLPP musí obsahovat popis obtíží dítěte v konkrétních oblastech a jednotlivé kroky – patřičná opatření, která mají vést k eliminaci obtíží
- po třech měsících následuje vyhodnocení PLPP formou rozhovoru s rodiči, diskuse učitelek s rodiči (vyhl. 27/2016 příloha 3)
- pokud nenastala změna k lepšímu, obtíže dítěte trvají, ředitelka MŠ dítě odešle do školského poradenského zařízení, které stanoví vhodnost zařazení dítěte do 2. – 5. stupně podpůrných opatření.
- Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ, nutné je projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Účelem podpory vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je jejich plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Mateřská škola stanoví pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP, přičemž plně respektuje vývojová a osobnostní specifika dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

V návaznosti na vyjádření a doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a rodičů ředitelka zpracuje individuální plán dítěte (IVP), ve kterém uvede, jak se bude s dítětem pracovat. To znamená nabídku vzdělávacího obsahu a jeho úpravy a modifikace forem práce.

V průběhu celého školního roku je podle potřeby dítěte IVP upravován a doplňován a jednou ročně vyhodnocován.

Východiskem pro zpracování IVP je výsledek speciálně pedagogického a psychologického vyšetření dítěte, potřeby diagnostikované učitelkami a zohledňuje názor zákonného zástupce dítěte.

Vychází z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV), Školního vzdělávacího programu (ŠVP PV) a Třídního vzdělávacího programu (TVP). Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro všechny děti společné, u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je přihlédnuto ke stupni a druhu postižení. Jejich vzdělávání probíhá souběžně s ostatními dětmi i podle individuálního vzdělávacího plánu pro konkrétní dítě.

Vzdělávání podle IVP vyžaduje úzkou spolupráci s odborníky a se zákonným zástupcem dítěte – doporučené aktivity dítěte doma a mimo mateřskou školu, požadavek na lékařské vyšetření apod.

Námi vypracovaný IVP je konzultován, případně doplněn příslušným poradenským zařízením. Koncem měsíce června provádíme hodnocení plnění IVP integrovaných dětí, které je dále předáno do SPC. V případě potřeby naši mateřskou školu navštíví speciální pedagog, který má integrované děti v péči.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Do systému vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných jsou zapojeni: děti, rodiče dětí se SVP či dětí nadaných, mateřská škola, asistent pedagoga, základní škola, do které má dítě po ukončení předškolního zařízení nastoupit, školské poradenské zařízení, odborníci (lékaři, psycholog, speciální pedagog apod.)

Zodpovědné osoby:

pedagogičtí pracovníci v MŠ - učitelé, asistent pedagoga,

lékař - lékařská diagnostika

SPC, PPP - speciální pedagog, psycholog - diagnostika, doporučení k integraci

rodina, škola - reedukace obtíží

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola respektuje specifika dětí od dvou do tří let. Uvědomujeme si potřebu těchto dětí experimentovat, touhu poznávat nepoznané, potřebu smyslového poznání. Dítě se v tomto věku osamostatňuje, je egocentrické, neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností, je méně obratné a má vůči ostatním mnohem méně zkušeností.

Mateřská škola u dvouletých dětí usiluje o kvalitní sociální zkušenost, o předávání pozitivních vzorců chování dospělých i vrstevníků, vede je k přijímání určitých hranic a nových rolí.

Učení probíhá především nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem, ale především hrou! Jednotlivé činnosti jsou často opakovány, zařazeny jsou pravidelné rituály. Je brán zřetel na to, že dvouleté děti udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Učitelky často střídají nabídku činností, trénují s dětmi návyky, respektování pravidel a norem a praktické dovednosti, přičemž je dětem ale ponechán co největší prostor pro volné hry a pohybové aktivity. Tyto děti mají v mateřské škole stálý pravidelný denní režim, zajištění pocitu bezpečí a emoční podporu. Mateřská škola nabízí přiměřené podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče a srozumitelná pravidla.

Ve třídě je dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Třída je dostatečně prostorná pro volný pohyb a hru dětí. Je zabezpečena potřeba průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena zázemím pro zajištění hygieny, šatnou s dostatečným úložným prostorem. Je zajištěn vyhovující režim dne, respektující potřeby dětí, to zn. pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času při stravování, dostatečný odpočinek.

Mateřská škola zajišťuje těmto dětem postupnou adaptaci s přihlédnutím k jejich individuálním potřebám. Učitelky uplatňují k dětem laskavý důsledný přístup.

Péče o dvouleté děti je organizačně i provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 JÁ A TY

Název integrovaného bloku	JÁ A TY
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečný prostor pro postupnou adaptaci dětí, zvládnutí odloučení od rodičů • Orientovat se v prostředí MŠ, vnímat ho jako přátelské a bezpečné • Zvládnutí běžných činností a požadavků na dítě kladených a jednoduchých praktických situací • Společné spoluvytváření pravidel třídy a jejich zvnitřnění, orientace v sociálních vztazích a situacích, budování společenských hodnot a norem (bezpečí, důvěra a vzájemný respekt) • Osvojení si hygienických a sebeobslužných návyků, pravidel stolování, společenských návyků a samostatnosti • Vytváření prosociálních postojů (sociální citlivost, tolerance, respekt, přizpůsobení se společenskému prostředí a zvládnutí změn apod.) • Osvojení si poznatků o funkci lidského těla, fáze lidského života • Rozvoj řečových a komunikativních schopností, umět komunikovat s dětmi i dospělými, vyjádřit své potřeby a přání • Podpora vzájemné spolupráce a kooperace, soudržnosti dětí • Chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí • Umět porozumět a vyjadřovat své emoce a nálady, vyhodnotit emoční prožívání, využívání smyslů • Uvědomění si důležitost a význam rodiny - její funkce a struktura, role, vztahy a citové vazby v rodině • Podpora smyslu pro povinnost ve hře, práci, učení • Vnímání přírody všemi smysly, rozvoj všech smyslů a estetické vnímání světa • Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky

Název integrovaného bloku	JÁ A TY	
	<ul style="list-style-type: none"> • Získání zdravých životních návyků, povědomí o zdravém životním stylu, uvědomění si vlastní identity a odlišení od ostatních, význam péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy • Mít povědomí o ochraně zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (IZS - integrované záchranné systémy) 	
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Kdo jsem - jméno, příjmení, bydliště, moje jídlo, zvíře, hračky, barvy, moje značka • Mé tělo - části těla, funkce jednotlivých částí těla a orgánů, růst a vývoj • Moje zdraví - co mi škodí, prospívá • Mé smysly - barvy, vůně, chuť podzimu • Můj den - části dne a co v nich dělám • Já a pravidla - co umím a dokážu, umím se o sebe postarat • Moje emoce - strach, smích, radost, kdo mě potěšil, rozesmutnil • Pohybové a smyslové hry vedoucí k posilování fyzické a psychické zdatnosti • Seznamování s literaturou na dané téma • Pozorování a poznávání sebe samotného i ostatních • Poznávání jiných kultur • Získávání nových znalostí z oblasti anatomie - encyklopedie • Zdravotně zaměřené činnosti, relaxační a odpočinkové • Čím budu, až vyrostu • Týden v pohybu • Poradím si sám • Bacily a vitamíny • Sportem ku zdraví • Co už všechno dovedu • Proč se musím oblékat 	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
přizpůsobovat se daným okolnostem		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	spolupracovat s ostatními utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
	komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	získání relativní citové samostatnosti
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj kooperativních dovedností	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost prožívat radost ze zvládnutého a poznaného poznat některá písmena a číslice, popř. slova poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	chápat slovní vtip a humor začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj schopnosti sebeovládání	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozdílovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
		zachovávat správné držení těla

6.1.2 PŘÍRODA A ZIMNÍ TRADICE

Název integrovaného bloku	PŘÍRODA A ZIMNÍ TRADICE
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámení se s kulturou naší země, poznání vánočních i předvánočních tradic a zvyků u nás i v jiných zemích (tradice sv. Barborky, sv. Mikuláše, čerta a anděla, Ježíška, Masopustu) a jejich radostné prožívání • Rozvíjení a upevňování pozitivních citových vztahů, společenského a estetického vkusu, vytváření slavnostní nálady, pohodové atmosféry, zapojení do příprav a oslav i rodiče • Rozvíjení fantazie a tvořivosti, příprava dáreků a překvapení pro rodiček příležitosti jednotlivých svátků a tradic • Osvojení si poznatků o důležitosti vzájemného lidského soužití a pomoci, respektování jednotlivých společenských rolí, uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky v důvěrném rodinném i cizím prostředí • Rozvoj komunikačních a řečových dovedností - z paměti se naučit krátké texty, verše, tematicky zaměřené písně (veřejné vystupování - vánoční besídka) • Osvojování elementárních poznatků o zimním ročním období, pozorování zimní přírody kolem nás a poznávání jejich charakteristických znaků, jevů a změn (počasí, péče o lesní zvěř a ptáky v zimě) • Získávání fyzické a psychické zdatnosti prostřednictvím pohybových, tvořivých, dramatických i hudebních činností • Vytvoření si pozitivního vztahu k učení a intelektuálním činnostem, podpora zájmu a přirozené dětské zvědavosti • Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání, využívání všech smyslů • Vnímání světa v jeho přirozených souvislostech a získání tak reálného pohledu na svět a aktivní postoje

Název integrovaného bloku	PŘÍRODA A ZIMNÍ TRADICE
	<p>k životu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Získání poznatků o svém těle, zdraví - co mu prospívá a co škodí, prevenci nemoci • Seznámení se se zimními sporty, povědomí o bezpečném prostředí a ochraně svého zdraví při zimních aktivitách • Získávání elementárních poznatků prostřednictvím médií, audiovizuální techniky, dokumentů v televizi, rozpoznání fikce a reality, dobra a zla prostřednictvím pohádek a dramatických činností
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Den otevřených dveří - vánočně vyzdobená MŠ zpřístupněna rodičům i veřejnosti • Pečeme cukroví - pečení vánočního cukroví a perníčků s dětmi a seznámení se se surovinami, které jsou k tomu potřeba, praktické používání kuchyňských pomůcek při pečení • Těšíme se na Vánoce - zdobení vánočního stromku, výroba vánočních dekorací, přání a dárků pro rodiče, stavění z kostek (jesličky, vánoční stromeček, peklo apod.) • Kniha je můj kamarád - četba, poslech, reprodukce textu (práce s knihou s vánočními tématy), vyhledávání v encyklopediích • Vánoční besídka - přednes, recitace, taneční či dramatické ztvárnění obsahu • Vánoční tradice a zvyky - odlévání olova, rozkrojení jablka, pouštění lodiček z ořechových skořápek se svíčkou • Vánoční koledy a písně - zpěv koled a vánočních písní s doprovodem klavíru, rytmických a orf. nástrojů, hudebně pohybové aktivity a hry • "Na Čerta, Mikuláše a anděla", "Na Ježíška", "Na rodinu" - dramatizace, improvizace, námětové hry • Čertoviny - projekt (Kafomet) - PKT-001.3 - estetické a praktické činnosti • Vánoční úklid - běžné úklidové práce jako v domácnosti – utírání prachu, zametání, mytí umyvadla apod. • My tři králové jdeme k vám - tématický celek (Kafomet) - TC-040.10 • Ptáci v zimě - výroba ptačí potraviny, krmítka a sypání do krmítek, pozorování ptáků a jejich stop ve sněhu • Země ledu a sněhu (Kafomet) - POZ-032.1 - Prstem po mapě, Sněhové stavby • Šikulka poznává své tělo (Kafomet) - PRJ - 010.33 - viz PP - tema - výživa

Název integrovaného bloku	PŘÍRODA A ZIMNÍ TRADICE
	<ul style="list-style-type: none"> • Zimní sporty - sáňkování, bobování, klouzání, koulování, stavění iglů • Na saních a na bobech - projekt (Kafomet) - POH-011.1 • Zimní olympiáda - projekt MŠ • Malí vědci - zkoumání vlastností a účinků sněhu, ledu, pokusy, experimenty • Mrazík maluje - malba anilinovými barvami na sníh, kresba a malba různými technikami, pozorování zamrzlých oken • Třídíme odpad - třídění odpadu (viz EP), tvoření z odpadních materiálů • Zvířata v zimě - péče o lesní zvěř, zimní spánek, pozorování stop ve sněhu • Povídám, povídáš, povídáme - logopedická prevence, smyslové hry, aktivity zaměřené na zrakové a sluchové vnímání, jemnou i hrubou motoriku, koncentraci, pozornost, sladění rytmu s pohybem apod. • Víím, co mi škodí - setkání s Alkoholínem (Kafomet PRJ 013.2) - viz PP - téma - alkohol • Víím, co mi škodí – setkání s Drogerou (Kafomet PRJ 014.2) - (viz PP – téma - nebezpečí od cizích lidí) • Šikulka chce být zdravý (Kafomet PRJ 010.33) • Hry s řečí (Kafomet) - ŘEČ-004.1 - Popleta, Tajná řeč • Za polárním kruhem - eskymáci • Karneval v MŠ

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
má elementární poznatky o světě lidí, kultury,	vytváření elementárního povědomí o širším	mít povědomí o širším společenském, věcném,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	sledovat očima zleva doprava rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci poznat napsané své jméno sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) utvořit jednoduchý rým
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	učení	<p>pokroky</p> <p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p>
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření základů pro práci s informacemi	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p>
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

6.1.3 PŘÍRODA A JARNÍ TRADICE

Název integrovaného bloku	PŘÍRODA A JARNÍ TRADICE
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> • Získání elementárních poznatků o přírodě a charakteristických znaků jara, pozorování změn v přírodě spjatých s nástupem jara (tání sněhu, první jarní květiny, klíčení semen, rašení listů, přilet ptáků apod.), vnímat přírodní jevy a děje jako součást života, pochopit jejich časové řazení a učit se z nich • Citlivě vnímat přírodu všemi smysly, upevňovat sounáležitost s přírodou • Prostřednictvím her, činností a aktivit vnímat svět zvířat jako jednu z forem života (exotická, domácí a hospodářská zvířata, jejich mláďata, způsob života, užitek pro člověka, nebezpečí, které mohou představovat) • Získání poznatků o ptactvu, jarních květinách, léčivých rostlinách, hmyzu • Pochopení smyslu lidské práce a vytvořit si k ní úctu - seznámení s jarní zeleninou, práce na zahrádce • Mít povědomí o koloběhu vody v přírodě • Seznámení dětí se zvyky, rituály a svátky, které nás na jaře provází - Velikonoce, Den matek, pálení čarodějnic • Vytvářet prosociální postoje, vnímat sounáležitost a pospolitost rodiny a její nezastupitelnost v životě, posilovat citové vazby k rodině, mamince, umět prožívat a vyjadřovat emoce • Získávat kladný postoj k učení a intelektuálním činnostem- příprava předškoláků na zápis do základní školy • orientovat se v paletě barev, rozmanitosti tvarů • Záměrně se soustředit, udržet pozornost, popsat situaci a souvisle se vyjadřovat • Koncentrovat myšlení a paměť, porozumět slyšenému • Ovládat koordinaci oka a ruky • Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, fantazie, kultivovaného projevu • Přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého, prožívat a vyjadřovat emoce, uvědomit si příjemné i nepříjemné citové prožitky • Chápat základní číselné a předmatematické pojmy

Název integrovaného bloku	PŘÍRODA A JARNÍ TRADICE
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomit si, že může dojít k mimořádným situacím při živelných pohromách, osvojení si poznatků, jak se zachovat, kam a na koho se obrátit o pomoc • Uvědomit si důsledky svého chování, respektovat a být respektován, spolupracovat, spoluvytvářet prostředí pohody • Dodržet daná herní pravidla, přijímat ocenění i neúspěch • Zvládat pohybové dovednosti, sladit pohyb s rytmem, prostorovou orientaci, rozvíjet hrubou i jemnou motoriku, chápat význam sportu pro naše zdraví
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Na zahradníka, Na statek - námětové hry • „O kohoutkovi a slepičce“, „Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko“ - dramatizace • Ve zdravém těle, zdravý duch - cvičení se zvířátky – rozcvička (viz EP – téma: zvířata) • Můj herbář - lisování květin, pozorování bylin lupou, mikroskopem • Přichází jaro - tematický celek (Kafomet) - TC-007.4 - „Morena“ • Čarodějnický rej - akce na školní zahradě • Maminka má svátek - projekt (Kafomet) - PRJ-005.3 • Rodina, místo, kam patříme - tematický celek (Kafomet) - TC-035.5 • Jarní svátky a slavnosti“ – tematický celek (Kafomet) - TC-028.3 • Velikonoce - tematický celek (Kafomet) - TC-022.6 • Strašidla a čarodějnice - tematický celek (Kafomet) - TC-038.2 • Velikonoční koledování v MŠ - projekt MŠ • Rosnička – jarní probuzení (Kafomet) - POZ-042.2 • Brouci a jiná zvířátka z louky (Kafomet) - POZ-052.3 • Mravenčí království (Kafomet) - POZ-033.1 – vycházka do lesa, pozorování mraveniště pod lupou (četba - „Ferda Mravenec“ - O. Sekora) • Jarní dvorek - projekt (Kafomet) - PRJ-007.10 • Jak se žije labutí rodině - projekt (Kafomet) - PRJ-009.1 • Skřítek Ciferníček (Kafomet) - EST-043.9 – pojem „čas“, estetické činnosti • Jak se hraje na zahradě - tematický celek (Kafomet) - TC-042.2 • Kočičí živočichopis - tematický celek (Kafomet) - TC-018.8 • Barevný týden - projektový týden

Název integrovaného bloku	PŘÍRODA A JARNÍ TRADICE
	<ul style="list-style-type: none"> • Malí zahradníci (Kafomet) - POZ-004.1 • Voda, vodička - tematický celek (Kafomet) - TC-033.7 • Šikulka chce být zdravý (Kafomet PRJ 010.33) - (viz PP – téma: pohyb)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozhodovat o svých činnostech chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zorganizovat hru zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	<p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p> <p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p>
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
sí uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p> <p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p>
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	uvědomění si vlastního těla	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu,	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost		předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chuť, vnímat hmatem apod.)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
		vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		a přizpůsobit jej podle pokynu dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větech
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

6.1.4 ŽIVOT KOLEM NÁS

Název integrovaného bloku	ŽIVOT KOLEM NÁS
Oblast	Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> • Pochopit rozdíly života na vesnici a ve městě, vytváření pozitivního přístupu k místu a prostředí, kde dítě žije, získání poznatků z živé i neživé přírody, životní postoje k přírodě • Respektovat živou i neživou přírodu a nepoškozovat ji • Poznávání charakteristických znaků léta, přírodních jevů, všímání si změn v přírodě, seznamování s hmyzem a lučními květinami • Uvědomit si plynutí v čase, rozlišovat základní časové údaje a elementární časové pojmy • Seznámení dětí se zvyky, rituály a svátky v létě - Den dětí, Den otců • Poznávání světa lidí, různých kultur a umění • Připravenost předškolních dětí na vstup do ZŠ • Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) • Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách • Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí, získávání prvních poznatků o vesmíru, Zemi • Vytvořit si povědomí o zásadách bezpečnosti o ochraně zdraví při sportování i jiných aktivitách a činnostech • Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu • Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat • Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu • Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci • Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Svátek dětí - Den dětí (zábavné dopoledne se soutěžem) • Příprava dřeva na táborák k příležitosti Dne dětí a opékání párků

Název integrovaného bloku	ŽIVOT KOLEM NÁS
	<ul style="list-style-type: none"> • Den otců - společně strávené odpoledne s dětmi a tatínky v MŠ (sportovní a pohybové aktivity, tvořivé a konstruktivní zábavné úkoly a společné hry) • Naučná stezka a bojovka pro děti v terénu • Týden dětských radostí - projekt (Kafomet) - PRJ-008.8 • Letní svátky a slavnosti - projekt (Kafomet) -POZ-045.3 Letní hrátky s vodou, Léto na školní zahradě • Víta Vás na besídce - projekt (Kafomet) - EST-043.9, str. 16 • Pasování předškoláků na školáky - loučení se s předškoláky • Putování s dinosaur - tematický celek (Kafomet) - TC-037.9 • Cestujeme - výlet vlakem, autobusem (zábavní park Lumpárium, Toboga, Planetárium, Dinopark apod.) • Otužování - mobilní mlhoviště • Objevujeme svět - pokusy, experimenty - Teplo, Světlo (Vědci v mateřské škole, Rochovská I.) • Smysly - smyslová hra - hmatový pytlík - vak odvahy - poznej co držíš • Námětové hry - "Na vědce", "Na dopravu", "Na školu", "Na mimové" • Tady bydlím - vesnice x město • Škola - využití tématu v tvořivých, hudebních, pohybových, dramatických i konstruktivních činnostech • Prázdniny - těšíme se na prázdniny

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucitit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

6.3 Dílčí projekty a programy

Minimální školní preventivní program mateřské školy – příloha ŠVP PV: „Hrou za poznáním“

Obsah

1. Úvod
2. Vytýčení oblastí rizikového chování
3. Cíl preventivního programu
4. Charakteristika školy
5. Analýza současného stavu ve škole

6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

7. Spolupráce s rodiči

8. Vzdělávání pedagogů

9. Metody práce

10. Jednorázové a další aktivity

11. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

12. Problémové chování dětí

13. Děti postižené traumatickými zážitky

14. Závěr

1. Úvod

Problematika rizikového chování u dětí, ale také téma zdraví a faktory poškozující zdraví (návykové látky jako jsou drogy, cigarety, alkohol) se dotýkají i dětí, které navštěvují mateřskou školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolního vzdělávání a poskytnout dětem potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku, morální vyspělosti a rozumovým schopnostem.

V tomto věku nepatří děti v MŠ sice k nejohroženější skupině těmito jevy, ale primární prevence zde může mít velký účinek, který se zúročí později, v základním vzdělávání. Naše mateřská škola připravuje a realizuje komplexní program primární prevence rizikového chování za pomoci různých partnerů, spolupracujících v oblasti prevence (především Městská policie Chlumeck nad Cidlinou, PPP Hradec Králové, SPC Logáček Hradec Králové, SVP Hradec Králové aj.). Na tvorbě preventivního programu se podílejí všichni učitelé školy.

2. Vytýčení oblastí, které zahrnují rizikové chování

Prevence rizikového chování u dětí v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- agrese, agresivní chování vůči druhým fyzické i verbální
- alkoholismus, kouření, případně drogová závislost
- nevhodné formy chování (šikanování), vandalismus a další formy nepřijatelného chování
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- intolerance k druhým kvůli jejich odlišnosti

3. Cíl preventivního programu

Mezi základní cíle preventivního programu školy patří:

- zvýšit odolnost dětí vůči rizikovému chování
- začlenit preventivní vzdělávací působení jako neoddělitelnou součást předškolního vzdělávání a života školy
- podporovat stabilně zdravý životní styl u dětí
- zdokonalovat a posilovat psychosociální dovednosti dětí (soběstačnost, seberealizace, sociální a kulturní integrovanost apod.)

Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Nabízíme dětem aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti bez rozdílů, seznamujeme je s pestrostí světa, ale také s jeho nástrahami a nebezpečími.

Důraz je kladen na pravdivé zprostředkování zážitků a prožitků, sociální učení, kooperaci dětí. Témata jsou s dětmi vhodně řešena s ohledem na jejich věk, využívány jsou pomůcky, obrazové materiály, příběhy, knížky na dané téma určené pro předškolní vzdělávání.

4. Charakteristika školy

Zřizovatelem mateřské školy je obec Chudeřice, která školu postavila již v 70. letech. Mateřská škola je v současné době v rekonstrukci. Náhradní prostory se nachází v kulturním domě, kde se konaly společenské akce obce a nyní je dočasně využívá mateřská škola pro potřeby předškolního vzdělávání. Prostory jsou přiměřené, umožňující pohybové, konstruktivní, výtvarné, pracovní a další aktivity odpovídající potřebám dětí předškolního věku.

Mateřská škola je umístěna uprostřed obce. Okolí je ideálním místem pro činnosti v přírodě a relaxační vycházky. Děti mohou využívat nedaleké prostory místního hřiště k pohybovým aktivitám. Lokalita školy vybízí přímo k realizaci prvků environmentální výchovy.

5. Analýza současného stavu ve škole

K posouzení problematiky slouží rozhovory, vyprávění v kruhu učitelů s dětmi, které ukazují na informovanost dětí o rizikovém chování. Téma blíže specifikujeme především s dětmi z věkové kategorie 5-6 let a s dětmi s OŠD, které se současně nenásilně připravují na vstup do vyššího stupně vzdělávání v ZŠ, kde se s danou problematikou mohou postupně setkat širěji a podrobněji.

O šikaně (vzájemném ubližování si, nepěkném chování, porušování pravidel třídy) jsou děti schopny mluvit a s pomocí učitelů, vést diskusi, hovořit o problémech s chováním druhých kamarádů vůči sobě i druhým v komunitním či ranním kruhu. Děti postupně učíme takovéto chování a jednání odmítat a bránit se mu (využití maňásků, scének, příběhů ze života dětí v moderní literatuře).

Téma drog, alkoholu a kouření, je spojováno s nezdravým životním stylem. Děti již poměrně brzy vědí o možných následcích požívání těchto návykových látek. Obecně je však i mezi některými rodiči dětí zjevná vyšší tolerance k požívání alkoholických nápojů a kouření. Někteří rodiče před dětmi kouří, běžně pijí alkoholické nápoje (pivo, víno). Toto zjištění vyplývá z rozhovoru s dětmi. Toto téma je dětem předškolního věku poměrně vzdálené. Mimo jiné používáme metodické materiály KAFOMET (např. „Vím, co mi škodí – setkání s Drogerou“).

Prevence virtuálních závislostí, neboli patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách, kde je cílem seznámit děti se základními pojmy virtuálních závislostí (TV, PC, hry na mobilním telefonu) a tím předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání. V případě virtuálních médií se může jednat o znečitlivění, ztrátu reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost. Snažíme se stanovit a posilovat v dětech pravidla pro užívání těchto technických prostředků, případně podporovat počítačové hry a filmy s kladnými stránkami obsahu (zaměření na postřeh, vědomosti, koordinaci pohybů, soustředění apod.).

6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu je ředitelka školy. Za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídají jednotliví třídní učitelé z obou tříd. O programu jsou informováni všichni učitelé a rodiče (na schůzkách).

Třídní učitelé v případě potřeby spolupracují s pracovišti v Hradci Králové – PPP, SPC Logáček, SVP Návrat a OSPOD.

7. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím ředitelky školy informováni o realizaci preventivního programu ve škole. Případné problémy s projevy rizikového chování dětí je třeba řešit ve vzájemné spolupráci, kdy se do řešení zapojují především třídní učitelky a rodiče. Rodiče jsou informováni o realizaci preventivních akcí na webových stránkách školy. V případě potřeby mají rodiče možnost využít individuálních konzultací s pedagogy nebo vedením školy.

8. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci svých možností a zájmu zúčastní aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci rizikového chování, pokud je daná problematika nabízena i učitelům z mateřských škol.

9. Vzdělávací metody uplatňované v MŠ

V MŠ učitelé využívají především sociální a prožitkové učení, běžné nebo denní situace, které se odehrávají v MŠ. Použité metody vzdělávání v oblasti prevence jsou pestré, založené na vlastní aktivitě dětí a zapojující do činnosti všechny učitele školy.

Některé používané metody:

- vyprávění
- četba s porozuměním textu

- sociální hry, dramatizující hry, hry s pravidly

- kooperativní hry

U dětí je především kladen důraz na zdravý životní styl obecně, péči o zdraví, podpora zdraví, zdravou životosprávu. Děti jsou upozorněny na nebezpečí kouření a používání alkoholických nápojů. Děti jsou informovány o možném zneužívání léků a orientačně o jiných drogách.

Zdůrazněny jsou i přátelské vztahy mezi dětmi, schopnost pomáhat si, vnímat pozitivně odlišnosti druhých dětí a dospělých, být empatický k druhým.

Nepřípustné jsou metody tzv. „neúčinné primární prevence“. Jedná se např. o zastrašování a triviální přístup k problematice („prostě řekni ne“), potlačení diskuse s dětmi apod.

10. Jednorázové a další aktivity

Téma prevence je s dětmi řešeno v průběhu školního roku opakovaně, a to formou vhodné vzdělávací nabídky (vyprávění, četba, porozumění textu, scénky s maňásky s emocemi). Děti se na začátku školního roku spolupodílejí na tvorbě pravidel chování a jednání v MŠ. Jednorázové akce představují především akce s partnery školy.

11. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství, zřizovatel

- Pedagogicko-psychologická poradna, Hradec Králové
- Speciálně pedagogické centrum Logáček, Hradec Králové
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými rizikovým chováním

Oblast zdravotnictví

- lékař pro děti a dorost

Oblast sociálních věcí

- sociální odbor
- OSPOD při magistrátu města Hradec Králové
- SVP Návrat, Hradec Králové

Policie ČR, Městská policie

- preventivní programy pro děti v MŠ
- účast policistů na akcích školy

Ostatní

- preventivní programy zaměřené na zdravý životní styl, vztahy mezi dětmi a prevence šikany, společenské chování, prevence návykových látek, podpora zdraví a zdravého životního stylu

Škola nemá školního metodika prevence. Ředitelka školy zodpovídá za prevenci a za řešení zjištěných rizikových forem chování dětí, současně vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování.

Třídní učitelky se aktivně zapojují do realizace preventivního programu, motivují děti k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se Školním řádem a dbají na jejich dodržování v každodenním životě třídy. Podporují také rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi dětmi ve třídě. Rovněž mají základní přehled o osobních zvláštěnostech dětí a o jejich rodinném zázemí. Prevence rizikového chování je u dětí uplatňována komplexně.

12. Problémové chování dětí

Zkušenosti potvrzují, že šikana se může objevovat už v mateřské škole. Vyskytují se zde prvky šikany a spíše zárodečná stadia tohoto rizikového chování. Nicméně skrytá a neléčená počáteční šikana působí velké škody a trápení, které zasáhnou děti, rodiče i pedagogy.

V prevenci proti problémovému chování (šikaně) postupuje škola aktivním každodenním přístupem k dětem (uplatnění pravidel, pravidla vyvěšena s obrázky ve třídě, komunitní kruh s kontaktem). Jsou podporovány vzájemné pozitivní, přátelské kontakty mezi dětmi při všech činnostech.

Učitelé i ostatní zaměstnanci školy jsou dětem příkladem. Případné problémy řeší ihned, ovšem citlivě. Pokud je problém hlubší, přizvou k jednání rodiče dítěte, v dalším stupni i ředitelku školy. V případě vážných problémů s chováním dítěte (napadání druhých dětí slovně a fyzicky bez důvodu apod.) MŠ doporučí návštěvu odborníka v PPP, SPC, případně vedení výchovy dítěte s pomocí sociálního pracovníka (OSPOD Hradec Králové).

- Při ochraně dětí před šikanou využívají učitelé doporučení z *„Metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních“*.

V případě dětí v MŠ se postupuje dle čl. 7.:

MŠ zabezpečuje minimální požadavky na ochranu dětí před šikanou. V případě výskytu projevů chování, které se mohou projevovat jako šikana, zvolí třídní učitelka (učitelky) vhodný způsob nápravy:

- rozhovor s dítětem, které ubližuje s návrhem sociálně žádoucích projevů chování a s případným oceněním zlepšení chování dítěte
- pokud je to možné, zavedení ochranného režimu oběti – nastavení důslednějšího a přísnějšího dohledu nad dětmi, v případě komplikovaných a složitějších případů je dobré útočníka a oběť oddělit
- není vhodná konfrontace agresora s obětí
- práce se skupinou dětí – využití intervenčních programů, které zobrazují žádoucí vzory chování, činnosti podporující spolupráci, při nichž nejsou vítězové a poražení, využít se dají rovněž pohádky či příběhy a jejich dramatizace
- zařazování činností zaměřených na podporu a spolupráci, v rámci rozhovoru s dětmi „vnímat“ pocity toho, komu je ubližováno
- rozhovor se zákonnými zástupci dítěte agresora – proběhne až v případě, kdy je situace zmapovaná, důležitá je snaha získat rodiče pro spolupráci, je vhodné zapojit mediátora (třetí osobu, mimo MŠ, např. pracovníka OSPOD, spolupracujícího psychologa apod.)
- rozhovor rodičů oběti s rodiči agresora je velmi rizikový a nedoporučuje se.

MŠ může zvolit kombinaci výše uvedených metod. Doporučuje se, v případě vážnějších projevů šikany, přizvat k pomoci nezávislého odborníka (např. psychologku apod.). Nezávislý odborník by měl vést rozhovor se zákonnými zástupci agresora.

13. Děti postižené traumatickými zážitky

Preventivní program současně napomáhá efektivní specifické primární prevenci a k rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence, kdy se dítě ocitne v nepříznivé rodinné situaci způsobené:

- traumatickými zážitky (např. domácí násilí, násilné chování, týrání a zneužívání, šikanování apod.)
- ohrožením výchovy dítěte

V tomto případě jsou všichni učitelé povinni situaci s pomocí ředitelky a kompetentních orgánů řešit (OSPOD, Policie ČR).

Tento program slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci problémového chování a ukazuje postupy řešení tohoto chování. Je určen všem učitelům školy, dále pak nepedagogickým zaměstnancům, rodičům a dětem. Tento program je nedílnou součástí ŠVP PV.

14. Závěr

Minimální preventivní program školy je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu a rovněž předškolního vzdělávání dětí po celou dobu docházky do MŠ, která je od 1. 1. 2017 pro děti v nejstarší věkové skupině povinná. Účastní se ho učitelé, zaměstnanci školy, děti, rodiče, partneři a odborníci. V rámci preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence rizikového chování s vytvářením a posilováním sociálních dovedností. Nutné je preferovat přístupy zaměřené na oblast zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program bere zřetel na věk a osobní charakteristiky jednotlivých dětí. Program má smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Tohoto chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.

Environmentální výchova v mateřské škole - Příloha ŠVP PV „Hrou za poznáním“

Charakteristika projektu:

Náš celoroční environmentální projekt je zaměřen na složky životního prostředí-vodu, ovzduší, půdu a na problematiku odpadů, která s životním prostředím úzce souvisí. Cílem je získání elementárního povědomí o okolním světě a jeho dění a o vlivu člověka na životní prostředí. Budování pozitivního, citlivého vztahu k přírodě a životnímu prostředí. Prohlubování znalostí dětí v oblasti třídění a recyklace odpadů. Učení dětí poznávat a chápat, že lidská činnost může životní prostředí chránit.

Projekt je tematicky dále rozpracován a nabízí možnou nabídku vzdělávacích aktivit. Témata se prolínají napříč výtvarnými, pohybovými, dramatickými i hudebními činnostmi. Hojně je zastoupeno pozorování, učení prožitkem, situační učení a badatelsky orientované a hravé aktivity s využitím všech smyslů.

Je rozdělen na 2 části:

1. Složky přírody

- **NEŽIVÉ** - voda, ovzduší, půda
- **ŽIVÉ** - rostliny, živočichové, houby, mikroorganismy

1. Problematika třídění a recyklace odpadu-papír, plast, sklo

Projekt má 3 hlavní oblasti a 9 témat:

1.oblast: Příroda-neživé složky – voda, vzduch, půda

2.oblast: Příroda-živé složky – rostliny, živočichové, houby

3.oblast: Třídění a recyklace odpadu – papír, plast, sklo

Téma č.1: Voda

Téma č.2: Vzduch

Téma č.3: Půda

Téma č.4: Rostliny

Téma č.5: Živočichové

Téma č.6: Houby

Téma č.7: Papír

Téma č.8: Plast

Téma č.9: Sklo

Časový rozsah:

Celoroční projekt – aktivity jsou zařazovány podle plánování, které si jednotliví pedagogové zařazují podle aktuální situace a zájmu dětí do třídních vzdělávacích programů.

Projekt vychází z těchto cílů:

- povědomí, že příroda sestává ze živých i neživých složek
- povědomí, že je člověk součástí přírody, uvědomovat si souvislosti lidského chování a jednání a jeho dopady na životní prostředí
- poznávání přírody, povědomí o ekosystému a koloběhu vody

- povědomí o správném třídění a recyklaci odpadu
- získání citového vztahu k životnímu prostředí a přírodě, uvědomění si postavení člověka v přírodě a hodnoty přírody
- naučit se vnímat přírodu všemi smysly
- tvořivá spolupráce s ostatními, péče a pocit zodpovědnosti za zdraví a dobrý stav celého prostředí
- mít chuť poznávat nové věci, seznamovat se s přírodou
- prožívat radost z poznávání, rozvíjení citu k živé a neživé přírodě
- péče a pocit zodpovědnosti za zdraví a stav celého prostředí
- zodpovědné environmentální chování

Konkrétní cíle projektu:

- uvědomovat si, že přírodu tvoří živé i neživé složky, a my jsme součástí přírody
- mít povědomí o správném třídění a recyklaci odpadu
- budovat správné hodnoty, postoje a kompetence k péči o přírodu, citlivé vnímání světa kolem nás

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy				
Pedagogické vedení školy				
Kvalita pedagogického sboru				
Vzdělávání				
Vzdělávací výsledky				
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)				